

Styrket beredskap mot konstitusjonelt uvær

Vedtatt av Høyres Studenters Landsstyre 02.08.23

Det politiske landskapet i Norge har blitt mer fragmentert de siste årene. I inneværende stortingsperiode er hele ti partier representert på Stortinget.

Valgsystemet i Norge er innrettet på en måte som er ment å sikre best mulig representasjon. Hensynet til representasjon må imidlertid veies opp mot hensynet til styringsdyktige flertall. I årene fremover står Norge foran en rekke utfordrende valg. Veksten i det offentlige andel av økonomien må begrenses. Økonomien må omstilles slik at vi får flere ben å stå på i tillegg til olje- og gassnæringen. Kommunene må gjøres i stand til å håndtere en eksplosiv vekst i antall eldre.

Disse sakene – i tillegg til flere andre – kommer til å kreve at det tas en rekke vanskelige og trolig upopulære beslutninger. Det kan gi grobunn for økt polarisering og populistiske bevegelser på både høyre- og venstrefløy i det politiske spektret.

Norge skiller seg fra de fleste andre land med parlamentarisk styresett ved at vi ikke har en adgang for regjeringen til å skrive ut nyvalg. En slik rett må naturligvis tilpasses det politiske systemet i hvert enkelt land. Poenget med ordningen er å gi regjeringen et maktmiddel som motsats til Stortingets rett til å avsette regjeringen. Det vil også tjene som en sikkerhetsventil i tilfeller hvor det parlamentariske grunnlaget er såpass uklart at det er vanskelig å danne en styringsdyktig regjering.

Høyres Studenter mener det er behov for å styrke regjeringens styringsdyktighet og sørge for en fleksibel adgang til å løse krevende parlamentariske situasjoner. Grunnloven bør derfor endres slik at regjeringen gis adgang til å oppløse Stortinget og skrive ut nyvalg. Et nyvalg bør avholdes relativt tett opptil beslutningen om å oppløse Stortinget. Det nyvalgte Stortinget bør sitte til utløpet av den opprinnelige fireårsperioden. Det bør ikke stilles betingelser til retten til å skrive ut nyvalg.

Selv om Norge har stått i vanskelige tider tidligere og ridd av stormen, er det ingen grunn til at vi i rolige tider ikke skal sko oss for det uværet som kan komme. For å bruke Kåre Willoch's ord: Bør man la avhengigheten av flaks bli permanent?

Høyres Studenter vil:

- Gi Regjeringen rett til å oppløse Stortinget og avholde nyvalg gjeldende for resten av stortingsperioden. Oppløsningsretten bør være betingelsesløs.